मिति २०८२ जेष्ठ २८ गते नेपाल संवत् २०४५ तछलाथ्व १५ बुधवारका दिन बर्दिया जिल्लाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी एवम् जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष श्री सुरेन्द्र पौड्यालको अध्यक्षतामा तपसिल बमोजिमका पदाधिकारीहरुको उपस्थितिमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १६(१) बमोजिम जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति बर्दियाको बैठक बसी निम्न बमोजिमको निर्णय गरियो ।

उपस्थिति

पद	नामथर	कार्यालय/निकाय	सम्पर्क नं.	दस्तखत
प्र.जि.अ./ अध्यक्ष	श्री सुरेन्द्र पौडेल	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, बर्दिया	९८५८०३७७७७	
नगर प्रमुख	दाबिलाल थारु	बारबर्दिया न.पा.	[illegible]	
प्रमुख	तेज बहादुर शाह	मधुवन न.पा.		
अध्यक्ष	[illegible]	[illegible] गाउँपालिका	९८५८०३१९११	
उप प्रमुख	रत्न कुमारी पाण्डे	बारबर्दिया न.पा	९८५८०३३८८४	
प्र.प्र.जि.अ.	रोशन कु. अधिकारी	जि.प्र.का. बर्दिया	९८५८०२६२६९	
गणपति	प्रमुख सेनानी रविन श्रेष्ठ	श्री वज्रदल गण	9857046933	
"	स.प्र.उ. मानव शाही	स.प्र.बल, नेपाल नं. ३१ गण	9851272118	
उप.अ.नि.	पवन [illegible]	इ.प्र.जि.का. बर्दिया	9858038666	
प्र.ना.उ.	चक्र ब. उमरपाल	जि.प्र.का. बर्दिया	९८५८०२६५११	
प्रमुख	सागर ढकाल	एकिकृत कृ.प.वि. प्रयोगशाला, बर्दिया	९८५८०३५२०६	
का.प्र.	प्रेमलाल चौधरी	इलाका प्रशासन कार्या. राजापुर	९८५८०२११६३	
अध्यक्ष	भिम बि. खत्री	गेरुवा उद्योग वाणिज्य	९८४८०३६०२८	
उपसभापति	सुनिता खड्का	ने.रे.सो. बर्दिया	९८५८०२२३६६	

पद	नामथर	कार्यालय/निकाय	सम्पर्क नं.	दस्तखत
संयोजक	नरेन्द्र केसी	कारीतास नेपाल	९८४८२४२४१६	
अध्यक्ष	सुरेश कुमार शुक्ला	लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी नेपाल	९८४८०६६३२८	
जिल्ला संयोजक	विवेक बहादुर बिष्ट	स्वास्थ्य बीमा बोर्ड, बर्दिया	९८५८०४५२३०	
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	धर्मराज ओझा	नापी कार्यालय बर्दिया	९८४८०३५२५८	
प्र.को.नि.	सिद्ध राज ओझा	जि.प्र.का. बर्दिया	९८४८६२५८२८	
उ.प्र.(लेखा)	बसन्त राज सिग्देल	बबई सिँचाई आयोजना	९८९९१२१९८६	
प्र.प्र.प्र.अ.	दशरथ बुढा.	राजापुर न.पा. बर्दिया	९८५८३२०२५८	
प्र.अ.	[illegible]	जिल्ला [illegible] कार्यालय	९८५८०५२०५४	
स.प्र.नि.उ.	गोविन्द ब. स्वाती	न. ३१ गण हे.ब्या.	९८५८०९६३०६	
व.स.अ.	अशोक राम	बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज	९८५८०२५९०५	
अनुगमन तथा मूल्यांकन अधिकृत	धिरज कुमार चौधरी	राधाकृष्ण थारु जनसेवा केन्द्र	९८४८२५४२६८	
सं.अ.	सरोज मणी पैनेरु	बर्दिया रा. नि.	९८४३७५५६१४	
प्र.शा.प्र.	कमल राज पाण्डे	स्वास्थ्य व्या. [illegible]	९८४८३३०१११	
इ.	सन्जीत कु. साह	कर्णाली नदी व्यवस्थापन आयोजना	९८४६६२६२८८	
इन्जिनियर	प्रकाश भट्टराई	बबई, भादा, औरही नदी व्यवस्थापन आयोजना	९८१९०६६६४९	
प्रo प्राo	नारायण चन्द्र	ठाकुरबाबा नगरपालिका	९८५८०८१५११	
का.अधिकृत	राजेन्द्र के.सी.	करदाता सेवा कार्यालय	९८५८०३०६२५	
प. स्वा. प्र.	नारायण प्र. पोख्रेल	पशु स्वा. [illegible]	९८५८०२४४०८	
शा.अ.	रबिन्द्र नाथ थापा	शि. वि. तथा मा. इ. बर्दिया	९८०८५२२५९३	
सि.इ.अ.	जीवन रावाली	जि.इ.का. बर्दिया	९८५८०२१११८	
कार्यक्रम संयोजक	ईश्वर बि.क.	बाँके युनेस्को क्लब	९८४८०२४८२०	
प्राविधिक	छविलाल चालोला	स्वा० का० तथा स० का०	९८४८०२४५२०	
वरिष्ठ कृषि अधिकृत	वीरेन्द्रराज पराजुली	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना, बर्दिया	9858034444	

पद	नामथर	कार्यालय/निकाय	सम्पर्क नं.	दस्तखत
का.प्र.	राम कृष्ण चौरासैनी	राजापुर सिंचाई व्यवस्थापन कार्यालय	9851237868	[signature]
,,	गोविन्द मेहता	स.प्र.वि.का., बर्दिया	98580-63200	[signature]
	टोपेन्द्र खड्का	सडक डिभिजन नं. ३	9858022060	[signature]
प्रमुख	[illegible] प्रसाद पाण्डे	[illegible] राजमार्ग	985805520[illegible]	[signature]
का.प्र.	प्रवीण कुमार शाह	साल्ट ट्रेडिङ्ग क.लि.	9858022226	[signature]
का.प्र.	लाल ब० शाह	कृषि सामग्री कं.लि.	9858063795	[signature]
का.प्र.	भुपेन्द्र पुन मगर	बर्दिया जिल्ला मेल कृषि [illegible] समिति	9858-022229	[signature]
[illegible]	रुद्रराज भण्डारी	बर्दिया आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	9858038022	[signature]
ना.सु.	अनिता पुरी	राजापुर मालपोत कार्यालय	9848229455	[signature]
प्र.प्र.	[illegible]	[illegible] कार्यालय, बर्दिया	9858031108	[signature]
[illegible]	दुर्गा प्रसाद ज्ञवाली	स्वा.से. बर्दिया	98580[illegible]	[signature]
[illegible]	डा. सुनाथ पाण्डेय	बर्दिया अस्पताल	9858032966	[signature]
[illegible]	बद्री बराल	अध्यक्ष बाँसगढी उ. वा. संघ	9858022652	[signature]
[illegible]	[illegible] मगर	NCDA Bardya	9848027814	[signature]
का.प्र.	जितराज [illegible]	नेपाल टेलिकम	9858022639	[signature]
सचिव	देवेन्द्र राज [illegible]	क्षे. जि. अदालत बार	9858026209	[signature]
प्र.का.	मेघ बहादुर गुरुङ	मधुवन न.पा.	9858022351	[signature]
प्र.प्र.अ.	नेत्र ब. वली	बासगढी न.पा.	9858069999	[signature]
,,	भेषराज खनाल	मधुवन ,,	9858060999	[signature]
अध्यक्ष	[illegible]	उद्योग वाणिज्य संघ	9858024105	[signature]
,,	देवेन्द्र पाण्डे	,, गुलरिया	9858023458	[signature]
प्र. संयोजक	अनुपम ज्ञवाली	KMJS-Nepal गुलरिया	9858041779	[signature]
कार्यक्रम व्यवस्थापक	तेजमति पन्थ	थारु महिला उत्थान केन्द्र गुलरिया	9848032684	[signature]

पद	नामथर	कार्यालय/निकाय	सम्पर्क नं.	दस्तखत
उद्योग अधिकृत	इन्द्र राज खत्री	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय बर्दिया।	९८५८०४०७०६	
CM	डिल्लीराम थापा	(ग्रीन ग्रुप) (मेरो वातावरणमा विशिष्टता)	९८६८८५५१६९५	
उपाध्यक्ष	दुर्गा बली	नेकपा एमाले बर्दिया	9858081100	
अध्यक्ष	कृष्ण प्रसाद पाण्डे	जनता समाजवादी पार्टी नेपाल	9858027390	
कार्यालय प्रमुख	नारायण प्र. चौधरी	स्वास्थ्य कार्यालय बर्दिया	९८५८०६००२६	
सेनानी	तारणी प्र. चौधरी	श्री वज्र दल गण	९८४८२८४२०६२	
केन्द्र प्रमुख	कमल आलम खाँ	गुलरिया वितरण केन्द्र	9857023278	
क. अ.	गंगाराम अधिकारी	जि. प्रशा. का.	९८६८००३६७६	

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति बर्दिया

निर्णयहरु:

मितिः २०८२/०२/२८

१. जिल्लामा विपद् व्यवस्थापनका क्षेत्रमा भएका कार्य, जिल्लामा भएका विपद्का घटना सम्बन्धमा जानकारी आदान प्रदान तथा समाधानका उपायहरुका सम्बन्धमा छलफल एवम् समीक्षा गरियो । यस आ.व.को हालसम्ममा विपद्को घटनाबाट मृत्युवरण गर्नु भएका ७१ जना उपर श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्ने र विपद् उद्दार राहतमा संलग्न सम्पूर्ण महानुभावहरुमा सम्मान व्यक्त गर्ने निर्णय गरियो।

२. संघीय संसद, राष्ट्रिय सभा, संघीयता सवलीकरण तथा राष्ट्रिय सरोकार समितिको मिति २०८२/०२/०८ गतेको बैठकबाट भएको "आगलागी, भूकम्प, जनसुनजन्य विपद् लगायतका भविष्यमा हुन सक्ने प्राकृतिक विपद्लाई मध्यनजर गर्दै विपद् जोखिम न्यूनीकरण, विपद् प्रतिकार्य र विपद् पुनर्लाभिको कार्यहरु तहगत सरकार एवम् अन्तर मन्त्रालय समन्वय तथा सहकार्य कायम राख्दै सामाजिक परिचालन मार्फत समेत प्रभावकारी रुपले विपद् व्यवस्थापन गर्न सम्बन्धित निकायलाई निर्देशन दिने" निर्णय सहभागी सम्पूर्णले कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाउने।

३. जिल्ला प्रशासन कार्यालय, बर्दियाबाट निर्माण गरी कार्यान्वयनमा रहेको मनसून पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८२ लाई स्थानीय तह लगायत सरोकारवाला निकायबाट प्राप्त सुझाव समेत समावेश गरी अनुमोदन गर्ने र छपाइका लागि पठाउने। विगत बर्षहरुमा गरिएका असल अभ्यासहरुको अनुशरण गरी आ-आफ्नो स्थानीय तहमा समेत यस्तो प्रकृतिको योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुका साथै यस्ता असल अभ्यासहरु योजनामा समावेश गरी कार्यान्वयन गर्न सबै स्थानीय तहलाई अनुरोध गर्ने।

४. जल तथा मौसम विज्ञान विभागबाट यस वर्षको मनसून २०८२ जेठ १८ देखि असोज १४ गतेसम्म रहने र औषत भन्दा बढी बर्षा हुने भनी पूर्वानुमान गरेकाले बर्दिया जिल्ला बाढी तथा डुबानका दृष्टिकोणले अतिनै प्रभावित जिल्ला भएकाले बाढी तथा डुबानबाट प्रभावित हुन सक्ने स्थान, समुदाय, टोल तथा परिवारको विवरण प्रत्येक स्थानीय तहले अद्यावधिक गरिराख्ने र विस्थापित भएकालाई सुरक्षित स्थानमा राखनका लागि सुरक्षित स्थानको पहिचान विपद्का घटनाहरुबाट हुने जोखिमलाई न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्नका लागि जिल्लास्थित सबै स्थानीय तह, सरकारी/गैरसरकरी कार्यालय, सरोकारवाला निकाय, बिषयगत क्षेत्रहरु, विभिन्न सघसंस्थाहरु, निजि क्षेत्रहरु तयारी अवस्थामा रहने। विपद्बाट हुने घटना हुन नदिन आवश्यक पूर्वतयारी गर्ने, सामग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने, मर्मत संभार गर्नुपर्ने भए सो समेत गर्ने ।

५. विपद्को समयमा तत्काल परिचालित हुनका लागि विपद् व्यवस्थापनका उपकरणहरु एम्बुलेन्स, दमकल, JCB लगायतका सामग्रीहरु र त्यसमा परिचालित जनशक्तिलाई तयारी तथा दुरुस्त अवस्थामा राख्ने र विपद्को समयमा शीघ्र परिचालित हुने।

६. स्थानीय तहमा रहेको LEOC लाई थप सक्रिय बनाई विपद्जन्य घटनाको सूचना जानकारी, प्रतिकार्य सम्बन्धमा DEOC सँग समन्वय गर्ने, DEOC ले LEOC सँग समन्वय गरी PEOC र NEOC मा प्रतिवेदन गर्ने । यसका लागि आ-आफ्नो तहबाट आवश्यक सहयोग, समन्वय एवम् सहजीकरण गर्ने ।

७. मिति २०८१/०९/१६ गतेको नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को बैठकबाट स्वीकृत विपद्मा संवेदनशील सामाजिक सुरक्षा तथा राहत वितरण मापदण्ड, २०८१ का सम्बन्धमा छलफल भई अव उपरान्त राहत वितरण सम्बन्धी कार्य यही मापदण्ड बमोजिम भएकाले सबै स्थानीय तहले सोही अनुसार आवश्यक व्यवस्था मिलाइ कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाउने।

८. जिल्लामा रहेका नीजी क्षेत्र एवं सरकारी निकायसँग रहेका हेभी इक्युपमेन्टहरु चालक सहित तयारी अवस्थामा राख्न अनुरोध गर्ने। यसका लागि सबै स्थानीय तह तथा सुरक्षा इकाईहरुले आ-आफ्नो क्षेत्रमा रहेका हेभी इक्युपमेन्ट सवारी साधन तथा उपकरणहरु एवं सम्पर्क व्यक्तिको विवरण अद्यावधिक गरी राख्ने र विपद्को समयमा रेकर्ड राखि परिचालन गर्ने ।

९. जल तथा मौसम विज्ञान विभाग लगायतका निकायबाट प्राप्त मौसम तथा बाढी पूर्वानुमान तथा पूर्व सूचनाबाट प्राप्त सूचना जानकारीहरु विपद्बाट प्रभावित हुनसक्ने नदी तटीय क्षेत्र एवम् डुबान क्षेत्रका स्थानीय बासीहरुले प्राप्त हुने गरी LEOC/DEOC बाट स्थानीय एफ.एम., संञ्चारका साधन, सामाजिक सञ्जाल लगायतका माध्यमबाट जानकारी/सूचना निरन्तर अपडेट गर्ने व्यवस्था मिलाउने।

१०. जिल्लामा सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारीको संयोजकत्वमा र स्थानीय तहमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको संयोजकत्वमा विपद् कमाण्ड पोष्ट खडा गरी विपद् न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक कार्य अगाडि बढाउने ।

११. बर्दिया अस्पताल/स्वास्थ्य कार्यालय लगायतका अस्पतालहरुले स्वास्थ्यकर्मी, प्यारामेडिकल र उपकरण सहितको Emergency Medical Team तयार गरी जुनसुकै वेला खटिन सक्ने गरी विपद अवधिभरलाई तयारी अवस्थामा राख्ने।

१२. यस जिल्लामा लुम्बिनी प्रदेश सरकारबाट प्राप्त भई आ.व. २०८१/८२ को हालसम्ममा तपसिल बमोजिमका विपद् प्रभावित व्यक्तिलाई वितरण गरिएको उक्त राहत रकम अनुमोदन गरी आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेशलाई जानकारी पठाउने।

सि.नं.	नामथर	ठेगाना	बिपदको प्रकृति	रकम रु.
१.	मदन चौधरी	गुलरिया १	सर्पदंश	१०००००।-
२.	बिष्णु चौधरी	गुलरिया १	सर्पदंश	१०००००।-
३.	पार्बती थारु (मृतक रोहित थारु)	बारबर्दिया ८	बाढीले बगाएर मृत्यु	१०००००।-
४.	पार्बती थारु(मृतक राहुल थारु)	बारबर्दिया ८	बाढीले बगाएर मृत्यु	१०००००।-
५.	राम कुमारी थारु	बारबर्दिया ७	बाढीले बगाएर मृत्यु	१०००००।-
६.	सुमित्रा थारु	बारबर्दिया ८	बाढीले बगाएर मृत्यु	१०००००।-
७.	फुल कुमारी चौधरी	गेरुवा ३	चटयाङ	१०००००।-
८.	कुलदिप चौधरी	बारबर्दिया २	चटयाङ	१०००००।-
९.	ढाका उद्योग	बढैयाताल ८	हावाहुरी	५०००।-
१०.	राजन लोध	गुलरिया १०	आगलागी	२००००।-

सि.नं.	नामथर	ठेगाना	विपदको प्रकृति	रकम रु.
११.	जंग बहादुर थारु(रिया थारु मृतक)	मधुवन २	सर्पदंश	१०००००।-
१२.	मेहबुव आलम जोलहा	गुलरिया ९	आगोलागी	२००००।-
१३.	बिद्या प्रसाद लोहनिया	गुलरिया ७	आगलागी	३००००।-
१४.	महारानी थारु	बारबर्दिया ७	बाढीले बगाएर बेपत्ता	१०००००।-
१५.	भवानी प्रसाद गौतम	ठाकुरबाबा २	हावाहुरी	८०००।-
जम्मा				१०८३०००

१३. जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोषबाट तपसिंलमा उल्लेखित विपद् प्रभावित घरपरिवारलाई वितरण भएको राहत रकम अनुमोदन गर्ने।

सि.नं.	नाम थर	ठेगाना	विपदको प्रकृती	रकम रु.
१.	कुलदिप चौधरी	बारबर्दिय २	चट्याङ बाट मृत्यु	२,००,०००।-
२.	राजेन्द्र प्रसाद थारु	बढैयाताल ६	आगोलागी	१५०००।-
३.	पार्वती थरुनी	बढैयाताल ४	आगोलागी	१००००।-
४.	दशरथ थारु	ठाकुरबाबा ८	रुख ढलेर घरमा क्षेति	५०००।-
५.	चमेलिया थरुनी	बढैयाताल ६	हावाहुरी	१५०००।-
६.	रघुनाथ थारु	बढैयाताल ४	पानी पसी घर भत्केको	५०००।-
७.	जनक कुमार थारु	राजापुर ४	बिद्युत लाईन सर्ट भई क्षेती	५०००।-
८.	मोहन राथ	गुलरिया ६	हावाहुरी	१००००।-
९.	राजन लोध	गुलरिया १०	आगोलागी	१५०००।-
१०.	दिप बहादुर शाही	बांसगढी ९	आगोलागी	१५०००।-
११.	नरेश थारु	बाँसगढी २	आगलागी	१५०००।-
१२.	लक्ष्मी कुमारी कुंवर	बाँसगढी २	हावाहुरी	१००००।-
१३.	गोहनी थारु	बाँसगढी २	डुवान	१५०००।-
१४.	दुखनी थारु	बाँसगढी २	डुवान	१५०००।-
१५.	मुन्सी थारु	बाँसगढी ३	हावाहुरी	५०००।-
१६.	समिर सुनार	गेरुवा ५	आगोलागी	१००००।-

सि.नं.	नाम थर	ठेगाना	बिपदको प्रकृती	रकम रु.
१७.	कमल बहादुर बुढा	बांसगढी ५	आगोलागी	१००००।-
१८.	अनिस बानु ईद्रिसी	गुलरिया ६	हावाहुरी	१००००।-
१९.	कालुराम भगोरिया	राजापुर १०	आगलागी	१५०००।-
२०.	दिपक बस्नेत	गुलरिया ४	रुख ढलेर घरमा क्षेति	१००००।-
२१.	चम्फा गौतम, भुर्तेल	ठाकुरबाबा १	आगोलागी	७०००।-
जम्मा				४१७०००

१४. गेरुवा गाउँपालिका वडा न .१ सरखोल, वडा न .२ राजिपुर, बनघुसरा तथा वडा नं .३ सन्कट्टी र राजापुर न.पा .वडा न .१ दलौतपुर, सोनपुर, नंगापुर, तिहुनी, मुर्गहवा, वडा न .३ तिघ्रा, वडा न .४ दलाईघाट, अनन्तपुर तथा कैलाली जिल्ला टिकापुर न.पा .वडा न .८ श्रीलंका टापुमा कर्णाली नदीले वर्षेनी मानव वस्ती तथा खेतीयोग्य जमिन डुबान तथा कटान गरेको, निर्माण भईसकेको तटबन्ध कटान गरेको, नदि व्यवस्थापनको लागि निर्माण गरिएका पुराना संरचनाहरु बगाएको तथा भत्काएको कारण सो स्थानहरु कर्णाली नदीमा आउने बाढीबाट हुने विपदको जोखिममा रहेकोले तत्काल नदि व्यवस्थापन कार्य अघि बढाउने, बर्खाको समय) प्रि मनसुन तथा मनसुन (मा आपतकालीन नदि नियन्त्रण कार्यका लागि ग्याबियन तार जाली, नाइलन जाली, खाली बोरा ,बिग बोल्डर आदि, इत्यादी खरिद गरि तयारी अवस्थामा रहने तथा उल्लेखित कार्यहरु गर्नका लागि सम्बन्धित विभाग तथा मन्त्रालयमा आवश्यक बजेट विनियोजनका लागि सिफारिस गर्ने ।

१५. कर्णाली नदीको दिगो व्यवस्थापनको लागि गेरुवा भंगालो र कर्णाली भंगालोमा प्रवाह हुने पानीको मात्रालाई आवश्यकतानुसार बराबरी र समानुपातिक ढंगले प्रवाह गर्नका निमित्त नदीको दोभान लालमाटी सहित कर्णाली भंगालोको दलाईघाट, अनन्तपुर लगायतका अन्य आवश्यक स्थानहरुमा नदी र अन्य वनजन्य संरचनाको संरक्षण गर्न आवश्यक पर्ने परिमाणमा मात्र नदी जन्य पदार्थको उत्खनन र बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्र अन्तर्गत बग्ने नदी वा अन्य नदी/खोलामा पानीको बहावलाई रोक्ने गरी थुप्रिएका रुखहरु हटाउन सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गरी गर्नका लागि सिफारिस गर्ने ।

१६. विषयगत कार्यालयहरुले विपद् सम्बन्धी आपतकालिन कार्ययोजना बनाउने सम्बन्धमा विपद् पूर्व विषयगत बैठक बसी बवश्यक तयारी गर्ने।

१७. जिल्लास्थित राजनीतिक दलको तर्फबाट विपद् व्यवस्थापनका लागि समुदायको परिचालन गर्ने।

१८. विपद् व्यवस्थापनका लागि सामुदायीक वन समितिलाई परिचालनका लागि डिभिजन वन कार्यालयले आवश्यक व्यवस्था मिलाउने ।

१९. स्थानीय तहले विपद् उद्धार स्वयमसेवक तालिम गराउन चाहेमा/माग भएको अवस्थामा स्थानीय तहको श्रोतसाधन प्रयोग गर्ने गरी सुरक्षा निकायले आवश्यक सहयोग तथा सहजीकरण गर्ने।

२०. जंगली जनावरको आक्रमबाट मृत्यु भएका व्यक्तिलाई प्रदेश सरकारबाट दिइदै आएको क्षतिपूर्ति/राहत रकम प्रदान गर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिन अनुरोध गर्ने।